

Col. K
1742

Ձեռ

ԱՇՈՏ ՇԱՅՐՈՆ



ԱԼԼՈ՛
ԼՍՈՒՄ ԵՐ,
ՄԵՆՔ ՀՅՈՒՄՒՍՈՒՄՆ
Ե ՆՔ...

ՊՈՆՍ
ՊԱՏԱՆԻՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

891.99Կ
Գ-29

1938

Յ Ե Ռ Ե Կ Ա Ն

30 MAY 2011

ԱՇՈՏ ՇԱՅԲՈՆ

891.995

Շ-29

ԱԼԼՈ՛, ԼՍՈՒՄ ԵՔ,
ՄԵՆՔ ՀՅՈՒՄԻՍՈՒՄՆ ԵՆՔ...

Պոեմ պատանիների
համար



ՊԵՏՐԱՏ

ՀԼԿՅԵՄ ԿԿ ԿԻՑ ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲԱԺԻՆ
ՑԵՐԵՎԱՆ 1988

Խորհրդային Միության Ստալինյան
բեմախախտիչ, փառարի ընկեր
ՈՏՏՈ Յուլյեվիչ Շմիդտին:

1

Մա մեր լերկիրն է,
Գիտե՞ք, շատ հին է:
Յերկիրը խնձոր՝
Վրան՝ սա՛ր ու ձոր,
Վրան՝ հող ու հանք,
Անտառ, դաշտ ու հանդ,
Ովկյան անհատակ,
Յերկիրն՝ք կապուտակ,
Լճե՛ր բլուրեղյա,
Գետե՛ր վարարուն,
Անձրև ու լեղյամ,
Զմե՛ռ ու դարո՛ւն...

2

Դառնում է, դառնում
Յերկիրը կլո՛ր,
Շրջան է լանում
Արևի բոլոր,
Տարին անցնելիս
Նա հեռ է գալիս...
Պտույտ է անվերջ,
Անհուն լերկնի մեջ:
Բլուր աստղերին կից,
Մեր շվաքի տակ
Լուսինն էլ դրկից՝
Փոքրիկ մի գնդակ...
Յե՛վ միշտ միասին



59162.66

Անցնում են կարգով,
Յերկիր ու լուսին՝
Մեր աիեգերքով:
Տեր դարձան մարդիկ
Ծովերին անթիվ,
Հսկա հողերին
Մեր լերկրագնդի:
Բնությունը մեծ
Նրան լենթարկվեց...

3

Բայց մնում եր դեռ
Հեռու մի բեվեռ,
Յերկնքի տակին
Մի անհայտ անկյուն.
Յեվ մարդու կամքին
Այն չեր լենթարկվում:
Բեվեռը անհայտ՝
Սառցադաշտ և հարթ:
Յերկու կիսագունդ
Բաժան ծովերով,
Նրանց արանքում
Խիստ սառուլցներով
Մի ուղի կար փակ՝
Անհայտության տակ:
Այնտեղ չար և խիստ
Սառուլցն եր հանգչում,
Յեվ բուքն անհանգիստ
Վռննով, շառաչով:
Հաստ զրահ հազած
Սառուլցների տակ,
Ովկյանն և պառկած

Խոր ու անհատակ...
Հողերն ել հազած
Մուշտակը փափուկ,
Մառցի տակ պառկած
Ննջում են աաքուկ:
Յեվ վորքա՛ն—վորքա՛ն
Շատ կղզիներ կան:
Այդպիսի կղզիք
Քարտեզի վրա
Չեն լեղել, չկան:
Անմարդ, անբնակ
Սառել են մենակ...
Արևը անուժ
Շողում է անուշ:
Արևն աննման,
Հեքլաթի նման
Լույսեր է վառում,
Են սառ աշխարհում:
Դաշտերը սառցի
Փովում են անծիր,
Փայլում են պես—պես,
Հայելի վորպես,
Շողում են հանգարտ,
Վորպես ադամանդ:
Դաշտ և հորիզոն
Լցվում են լույսով,
Գույներ են ցանվում
Ու ծիածանվում:
Իսկ լերք հյուսիսում
Գիշերն է զալիս,
Խավարն է հյուսվում
Որեր ու ամիս:

Նաւարը տխուր
Իջնում ե հավետ,
Յեւ բուքն ե խաղում
Սառուցների հետ...

4

Յեւ վորքան մարդիկ
Կարողը սրտին
Հյուսիս գնացին,
Անդարձ՝ մնացին:
Անցյալ դարերից,
Են հին աշխարհից
Արդյոք ում հիշել,—
Դեվիս, Ֆրոբիշե՛ր,
Բաֆֆին ու Գուդզոն
Վոր շատ մեծ հուսով՝
Յերկրից հեռացան
Ու լետ չդարձան:
Վորքան թանկագին
Արժեք ե ընկած
Սառցի հատակին—
Ու թաղված անդարձ:—
Շողշողուն, պայծան,
Վոսկի ու արծաթ,
Պլատին ու լերկաթ,
Քարածուխ ու նավթ,
Արծիճ ու անագ
Անհայտ լերկնի տակ:
Յեւ լեթե բացեն
Բևեռը հպարտ,
Կզանեն զանձեր՝
Թաղված, սառցապատ...

Կբանան ուղի
Ու կարճ ճանապարհ,
Աշխարհից—աշխարհ
Անցնելու համար...
Ու սրա համար,
Զգտել են համառ
Դեպ բեռն ի վե՛ր,
Քանի քանխսներ...
Յեւ հիշենք լեթե՛
Դեպքեր անցյալից,
Մեր աչքերի դեմ
Կկանգնեն նորից—
Խիղախներ այնքան,
Վոր հիմա չկան:

Անցել են վտարով
Նավ ու սահնակով,
Մենակ են անցել
Զուգով, խմբովին,
Ու զոն են դարձել
Նման Սեդովին,
Վոր չափեց լերկար
Հյուսիսյան ուղին,
Բայց վերջը ընկավ
Սառուցե հողին:
...Նորիլեն անա՛,
Յերկնի արձակով
Թռիչքն իր արավ,
Բուքն իր հորձանքով
Արգելքներ դրավ՝
Ու ցած տապալեց
Յերկնի նավը մեծ:
Ընկան... մնացին,

Անհայտ սառուլցին...
Նրանք մեն-մենակ
Անլույս, անճրագ,
Մահու գիրկն ընկան,
Մինչև վոր լեկան,
Փրկեցին կորած
Մարդկանց մոլորած:
Ու նորից մնաց
Բեվեռը անանց...
Անցյալի որոք
Ո՞ւմ հիշել արդյոք՝...
Պիրի, Ամուսդսեն,
Երիկսեն, Նանսեն,
Սեզով, Բրյուսե՛րով,
Հայտնի Ռուսանով:—
Յե՛վ վորքա՛ն-վորքա՛ն
Մե՛ծ անուններ կան:
Չգտեցին նրանք
Յերազ բեվեռին,
Անլույս, անկրակ,
Այդ հեռուներին:
Ամեն գնալիս,
Բևեռը մարդուն
Դասեր եր տալիս
Ու խիստ խրատում:

* * *

Այն աշխարհը հի՛ն—
Հաղթել անգոր եր,
Բեվեռը կրկին
Մե՛ծ ու հզոր եր...

Անցան որերը՝
Մարդիկ ու գործեր.
Յեկան նորերը
Ուղեցին փորձել...
Յեկան լենինյան
Ծիծաղկոտ խանդով,
Յեկան ստալինյան
Ցասկոտ չեռանդով:
«— Այդ մե՛նք կկազմենք
Ծրագիր լերթի,
Գնանք—կբազմենք
Յերկրի գազաթի՛ն»:
Ասացին նրանք,
Մրտերով կրակ:
«— Մեզ մոտ սլացիկ
Մաքի վառ լույսեր,
Մեզ մոտ գեղեցիկ
Խորհրդալին սե՛ր...
Այդ մենք ենք ձգտում,
Խինդը մեր հոգում՝
Դեպի՛ դարերը,
Դեպի՛ ապագան,
Դեպի՛ արևը՝
Վոսկեշող ներկան:
Միթե՞ կգիշենք
Ու չենք լինի խիստ,
Մեզ հաղթողը չե
Բուքն անհանդիստ:
Թո՛ղ լողան նավեր
Միշտ դեպի բեվեռ...

Կամրանանք ամուր՝
Դեմ դիմաց քամուն:
Հյուսիսը Սառցե՝—
Մենք պիտի սանձենք:
— Այդ մարդն է անցել
Անապատ ու ծով,
Մարդն է ստեղծել
Կյանքը ժպտացող:
Ել ինչո՞ւ մնա
Իր գործը թերի,
Մենք պիտի գնանք,
Հասնենք բեվեռին»:

6

Ու մի որ անա՛,
Յերկիրնքը լեւան
Բազեները մեր,
Յերկիրնքը լեւան
Ամպերից ել վե՛ր,
Դեպի հորիզոն
Սիրուն լերիզով,
Թե՛վ տվին անցան—
Ու անտես դարձան...

*
**

Թռչում են անտա՛ն
Կրճքերով վահան,
Թե՛վերով ամուր,
Առաջ են տանում
Մեր Խորհրդային
Կուռ կամքը դարի՛:
Շմիդտի նման

Չկա աշխարհում,
Արշավն աննման՝
Այդ նա լե վարում:
Յե՛վ այդ ալիզարդ
Պետը արշավի,
Տեսել է հազար
Բուք ու արհավիրք...
Թո՞ղ փշի քամին,
Թո՞ղ սուլի սաստիկ,
Ի՞նչ ուժ պիտ լինի,
Վոր նրանց սաստի...
Չկա՛ վոչ արգելք,
Վոչ ել վհատում,
Յերբ կամք կա և լսելք՝
Վստա՛ն ու հատո՛ւ:
Թռչում են բեվեռ
Դեպի խոր ձմեռ,
Ուր չկա դարո՛ւն,
Ամա՛ռ ու աշուն,
Ուր չեն դալարում
Ծառերը նախշուն:
Ուր չկա անտա՛ն,
Չկա՛ քոլ ու քար,
Չկան բուրացող
Վարդեր արթնացող,
Առվակներ հոսուն,
Լեզվանի, խոսուն:
Սառույցներն անա՛,
Վորպես կուռ վահան,
Անպարտ բեկոր՝
Դարե՛ր ու դարե՛ր
Իրենց արանքում

Պահում են թագուն:
Յեվ բարձր—բարձր՝
Փովում ե թանձր
Մշուշող կաթը,
Տակոփը ե անցել
Հզոր գագաթը:
Թռչում են սիրով
Ամպի ուտերով,
Մեր հերոսները
Հզոր ու արի՛,
Մեր հերոսները
Պայծառ աշխարհի:
Նրանք չեն թողնի
Մեծ գործը թերի:

7

Ու վոչինչ չկար,
Վոր զսպեր նրանց:
Յեվ նրանք լեկան
Իջան սրընթաց—
Հաղթությամբ խնդուն,
Հաջողվեց մարդուն
Անհաս բնեռ՝
Դարձնել մերը...

* * *

Իջան զեպի ցա՛ծ,
Դեպ բեվեռը խոր,
Սառույցը զնգաց
Իր ցուրտ լերախով:
«—Ի՞նչ լավ ե, առին,
Հասանք հյուսիսին:
Բեվե՛ռ, բարև քեզ,

Ասա, ինչպե՞ս ես:
Այստեղ կնստենք,
Յեթե բարկանաս
Մենք քեզ կսաստենք,
Դու կհասկանաս,
Վոր թույլ ես արդե՛ն
Ուժեղների դե՛մ:
Կնստենք ամուր
Սառույց կհերկենք,
Կլծենք քամո՛ւն,
Ուրախ կլերզենք:
Վրանի դիմաց
Կլնի քամաղաց,
Կարգին բնակարան,
Յեվ ռադիոկայան,
Նույնիսկ թանգարան,
Անգամ անկարան:
Իսկ գագաթին քո
Կենտրոնում ուղիղ,
Մենք այնպես շուքով՝
Քո սառցե հողին
Կցցենք դրոշ,
Ուր պարզ ու վորոշ
Վսկե տառերով
Կգրենք սիրով.
— Իմաստուն կյանքի
Խոհերով դարի,
Մեծ հայրենիքի
Հերոսներն արի
Նստել են համառ
Հեռավոր կետում,
Գիտության համար

Գալիք են կերտում...
Գիտության, ուժի՛,
Ստալինյան սիրո,
Մարտիկներն են ժիր
Խնդուն հույսերով:—
Ստալինյան կամքով
Հյուսիս գնացին,
Խնդությամբ, փառքով
Բեվեռը բացին:

* * *

Ասին ու արին...
Յեզվող աշխարհին
Հայտնեցին նրանք.
— Բեվեռը առանք,
Բեվեռը առանք...
Այլո՛... լսում եք,
Մենք Հյուսիսումն ենք:

1937 թ.
Յերեվան



Գառ. խմբ՝ Մկրտիչ Կորյուն
Տեխ. խմբ. Ան. Գասպարյան
Սրբազրիչ՝ Հ. Մանուկյան
Կոնաբուլ Սրբազրիչ՝ Մ. Մարտիկյան

Գլավլիտի լիազոր Ա—3051 Հրատ 4335
Գառվեր 1311. Տիրամ 4000.
Թուղթ 62×94 Տպ. 1 մամուլ
Մեկ մամ. 30702. նիշ. Հեղինակային 3/4 մամ.
Հանձնված է արտադրություն 10 դեկտ. 1937 թ.
Ստորագրված է արտադրություն 31 դեկտ. 1937 թ.
Գինը—80 կ.

Պետերատի տղարան, Յերեվան. Լենինի փող. 65.

ՀՀ Ազգային գրադարան



NL0399969

11882

44

4/8 5
470 80 407.

914

1

2



АШОТ ШАЙБОН
АЛЛО! СЛУШАЕТЕ?
МЪ НА СЕВЕРЪ

Гиз. ССР. Арм. Ереван